

Tema 2.

El segle XIX: de la Guerra del Francès a la Gloriosa (1808-1868)

1.- Cronologia i etapes

1788	1808	1814	1833
Carles III	Carles IV		Ferran VII
Despotisme il·lustrat	Invasió napoleònica Josep Bonaparte La Guerra del Francès Cadis: primera experiència liberal		Absolutisme 1820-23 Trienni liberal

2.- L'Antic Règim i la Il·lustració (Liberalisme)

conceptes

L'Antic Règim

Règim senyorial

Noblesa
Propietat terra
Poder econòmic
Poder Polític

Societat estamental

Privilegiats

- Noblesa i clergat

No Privilegiats

- Burgesia i les classes mitjanes
- Classes baixes

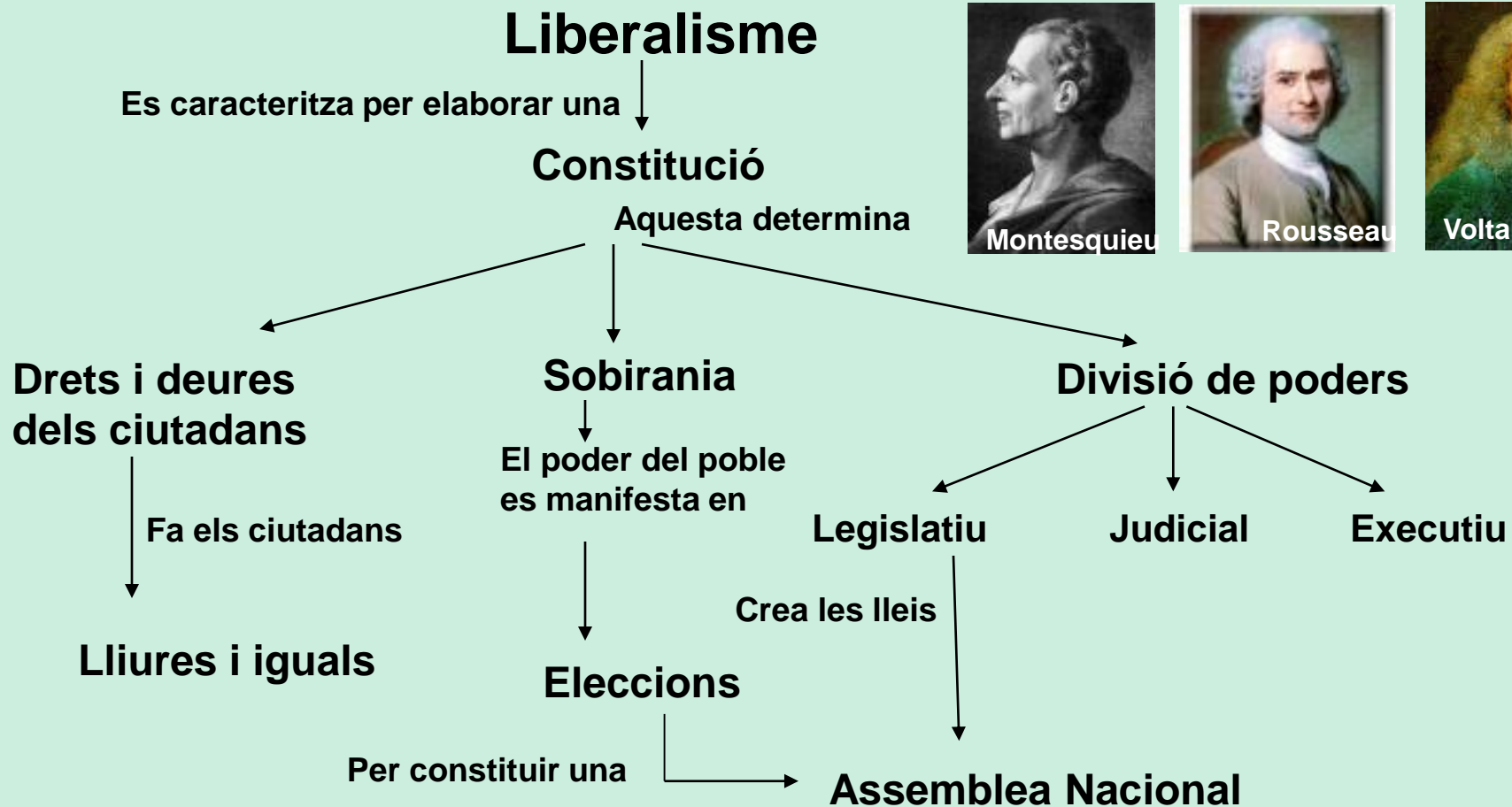
Monarquia absolutista

- Concentració de poder en el rei
- Origen diví

2.- L'Antic Règim i la Il·lustració (Liberalisme)

conceptes

Montesquieu, Rousseau...

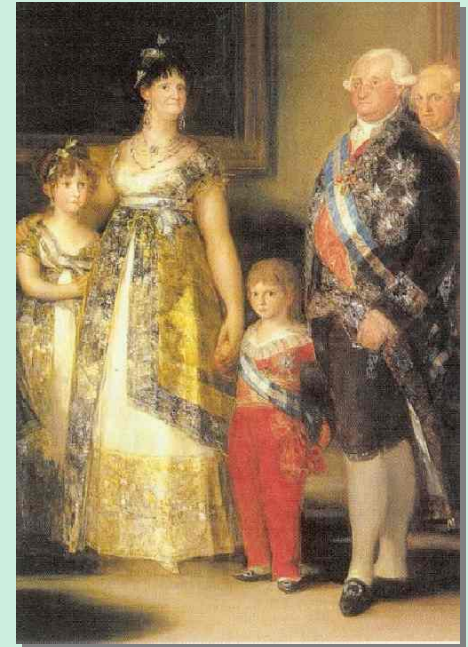

3.- El regnat de Carles IV (1788 - 1808)

↓
Despotisme Il·lustrat

↓
*Es caracteritza
per la presència de* →

Manuel de Godoy (1792 - 1807)

*Els principals
fets històrics
D'aquest període*

→ **“La Gran Guerra”(1793-1795) contra França**

→ **Tractat de San Ildefonso (1796) amb els francesos**

**Guerra contra Gran Bretanya i
derrota de Trafalgar (1805)**

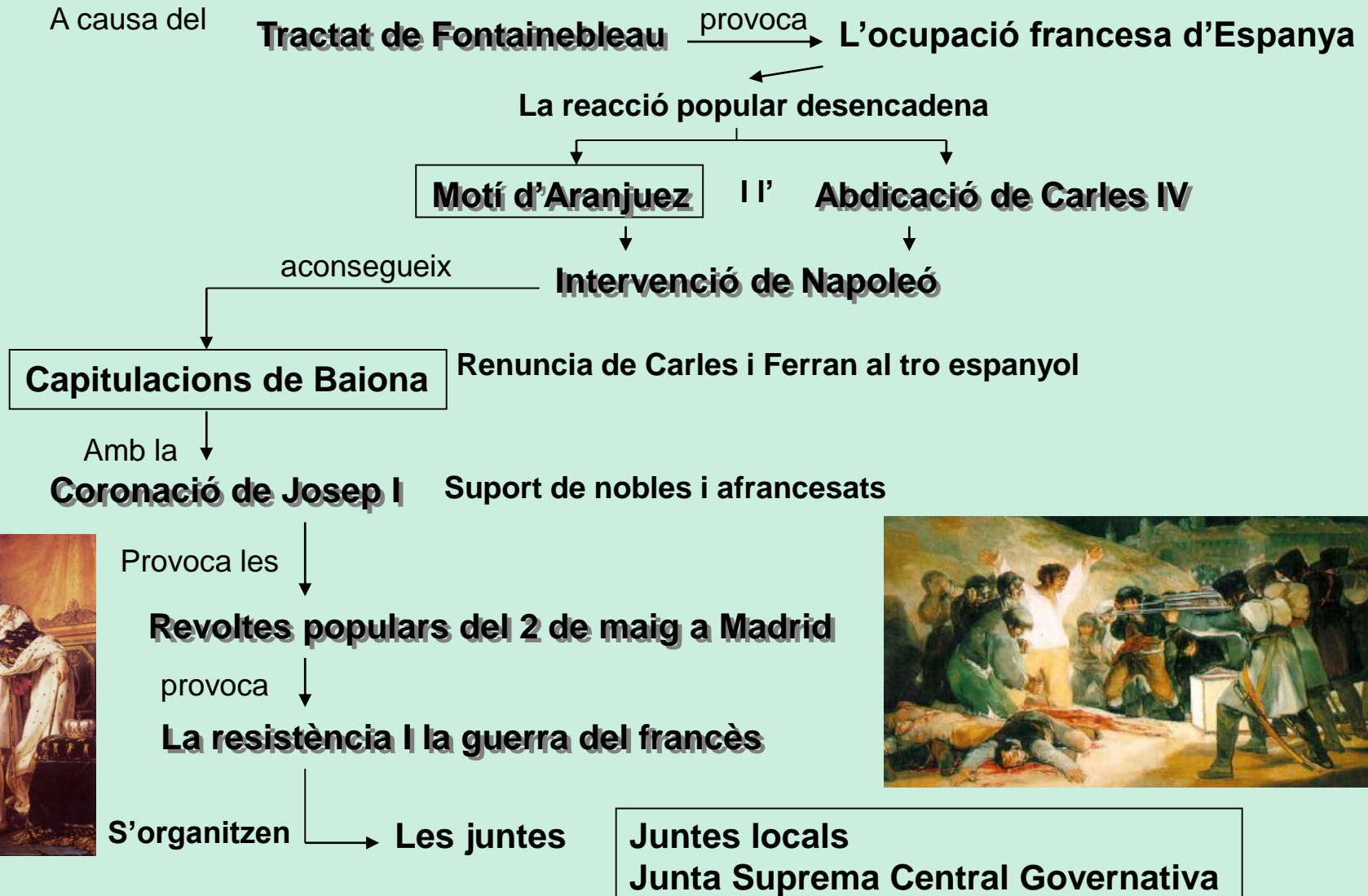
provoca ↓

**Crisi econòmica
Malestar social i rebuig a Godoy**

→ **Tractat de Fontainebleau (1807) amb els
francesos**

4.- La Guerra del Francès (1808 - 1814)

4.- La Guerra del Francès (1808 - 1814)

Fases de
la guerra

A) Juny - novembre de 1808

Èxits de la resistència (Bailén)

B) Novembre 1808 - juny 1812

Domini francès amb l'arribada de Napoleó (menys a Cadis)

La resistència
dels espanyols
s'organitza a
través de

“Guerra de guerrilles” i la resistència popular

Exèrcit regular amb la Junta Suprema

A Catalunya es creen els Miquelets

C) Juny 1812 - desembre 1813

Ofensiva aliada (Wellington) (Arapiles)

Derrota francesa i

Tractat de Valençay, 1813

4.- La Guerra del Francès (1808 - 1814)

El desenvolupament de la guerra

4.- La Guerra del Francès (1808 - 1814)

El desenvolupament de la guerra

4.- La Guerra del Francès (1808 - 1814) La revolució liberal de Cadis

Davant l'ocupació dels francesos

Al 1808 es creen 13 Juntas

Sota la direcció de

Junta Suprema Central Governativa del Regne

aquesta **(Gaspar Melchor de Jovellanos)**

proclama

Assumeix la Regència

Convocatòria d'eleccions (1 diputat per 50.000 electors)

Al 1810
es creen les

Corts Generals a Cadis

184 diputats (Liberals i absolutistes)

Dirigides per **Ramon Llätzer de Dou**

Elaboren una

Constitució de 1812

El 19 de març de 1812

Asamblea Nacional

Poder legislatiu

- **Reformes socials i econòmiques**
- llibertat de premsa**
- Abolició de la Inquisició**
- Liberalisme econòmic**

Llibertat comercial

- **Abolició dels gremis i del règim senyorial**
- Moderada desamortització de béns eclesiàstics**

Igualtat davant la llei
Religió catòlica i única

Divisió de poders

Monarquia parlamentària

Sufragi indirecte censatari
Dret de vot dels homes de més de 25 anys

Declaració dels Drets de l'Home

Reconeixement de les llibertats polítiques
(associació, expressió, participació...)

5.- El Regnat de Ferran VII (1814 - 1833)

S'inicia amb

El "Manifest dels perses"

Petició a Ferran VII
(Retornar a l'Antic Règim)

Coincideix amb

Retorn de l'Absolutisme
a tota Europa

Ferran anul·la la Constitució de 1812

Provoca

Aixecaments militars liberals

Com el del

Comandant Riego (Cabezas de San Juan, Sevilla)

Trienni liberal (1820 - 23)

Que dóna lloc al

Consisteix en un

Retorn al constitucionalisme (Constitució de 1812)

Però...

- Debilitat dels liberals**
- Oposició absolutista i dels pagesos**
- Intervenció de la Santa Aliança**

Els Cent Mil Fills de Sant Lluís

(Duc d'Angulema)

Provoca la

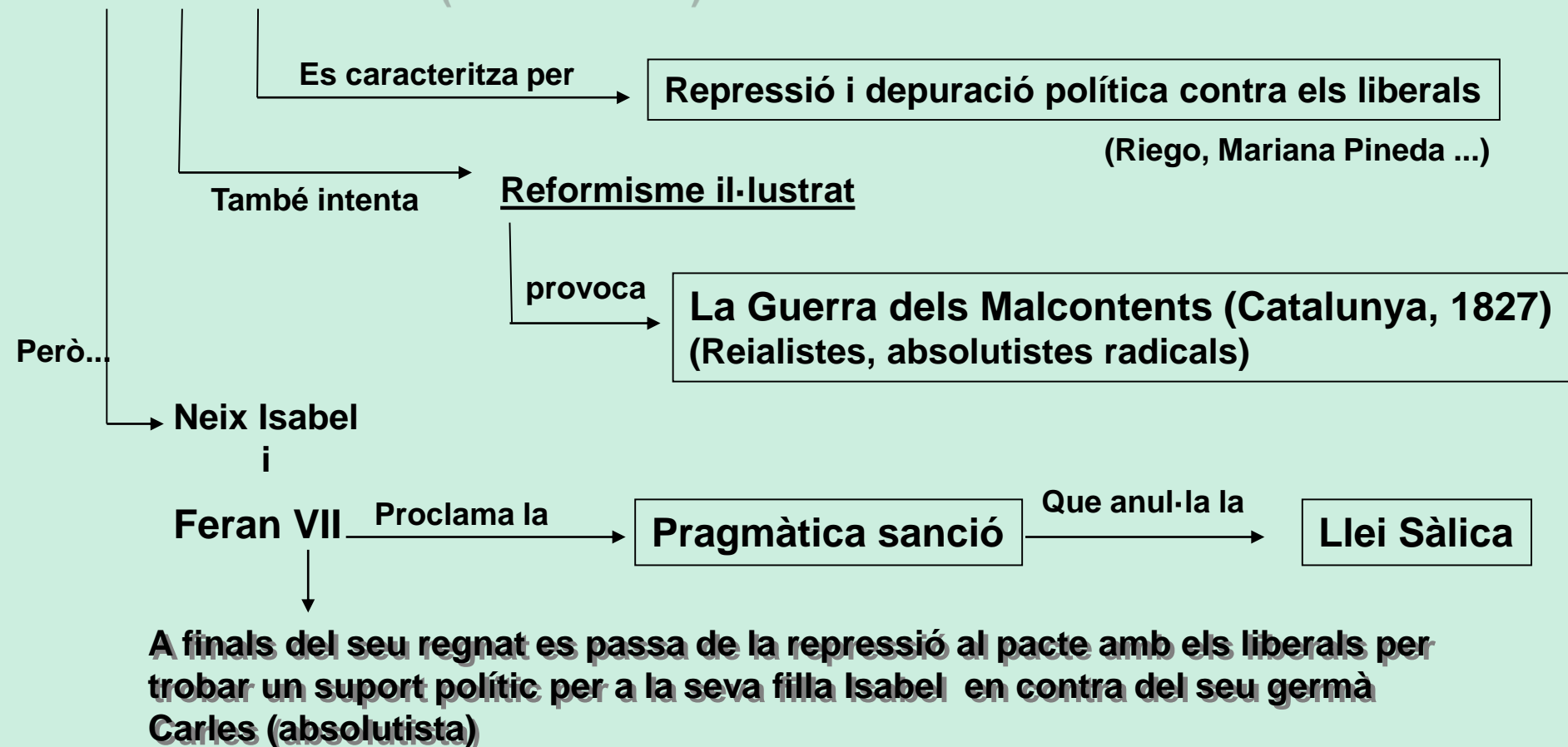
Dècada ominosa (1823 - 1833)

Retorn a l'absolutisme

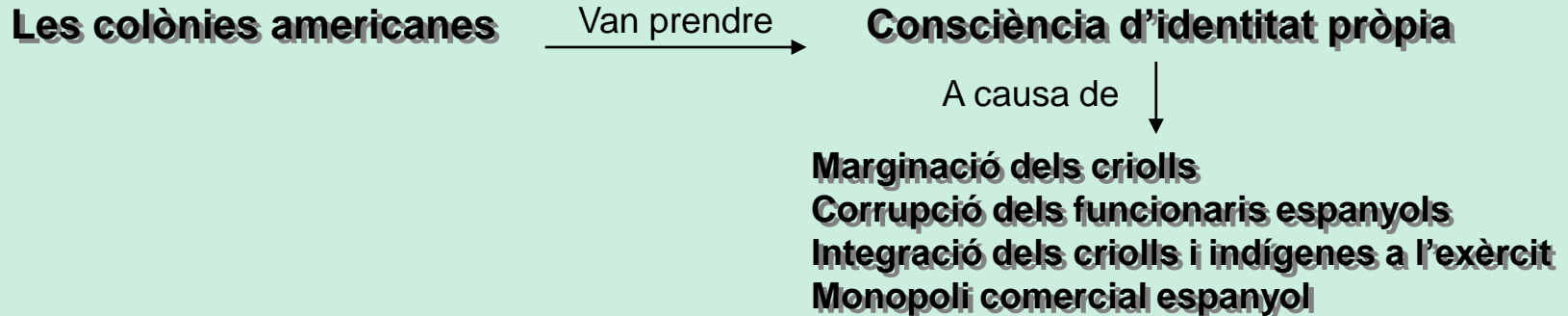
5.- El Regnat de Ferran VII (1814 - 1833)

Dècada ominosa (1823 - 1833)

5.- El Regnat de Ferran VII (1814 - 1833)

La independència de les colònies americanes (1810 - 1824)

Aquesta consciència d'identitat, l'exemple de la independència americana i l'ajuda britànica (interessos comercials) provoquen constants insurreccions

Etales de la independència

1810 - 1814 Juntres de govern → Insurreccions

1815 - 1818 Insurreccions ofegades per Ferran VII

1818 - 1824 Campanyes a gran escala (José de San Martín, Simón de Bolívar...)

L'any 1824 La batalla d'Ayacucho suposa la derrota definitiva dels espanyols

5.- El Regnat de Ferran VII (1814 - 1833)

La independència de les colònies americanes (1810 - 1824)

Conseqüències per a la Corona Espanyola

Pèrdues econòmiques **Mercats colonials**
Matèries primeres

Pèrdua de prestigi mundial **Pèrdua d'influència internacional**

5.- El Regnat de Ferran VII (1814 - 1833)

La independència de les colònies americanes (1810 - 1824)

**CONSTRUCCIÓ I
CONSOLIDACIÓ
DE L'ESTAT LIBERAL
1833-1868**

Cronologia i etapes

1833	1843	1868	1874
Període liberal		Període democràtic	
Regències		Sexenni revolucionari	
El regnat d'Isabel II			
M ^a Cristina	Espartero	1868 Monarquia democràtica	1873 Primera República
1840			

Les principals característiques del període liberal

Disputes entre Carlins i isabelins
Guerres carlines

Divisió entre els liberals (isabelins)
Moderats i progressistes

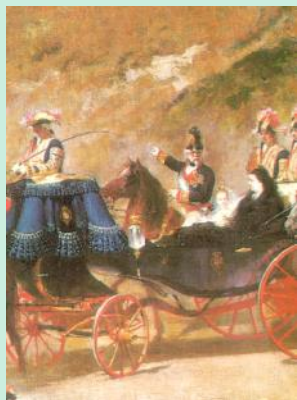

Amadeu I

Procés d'industrialització
a Catalunya

Guerres carlines

Primera guerra (1833-1839)

A favor de **Carles V**

Amb els líders **Zumalacárregui (país basc)**
Ramon Cabrera (Maestrat)

Amb el suport **Camperols i Església**
Nord de la península

Expedició Reial (1837)

Derrota carlista

Abraçada de Bergara (1839) (Maroto i Espartero)

↑
carlí

↓
isabelí

conseqüències

Consolidació d'un model centralista i uniformitzador de l'Estat (els carlistes proposen un retorn als furs i a la descentralització)

Prestigi dels militars que es converteixen en dirigents de la política (Espartero, Narváez)

Despeses econòmiques de l'Estat (portaran a les desamortitzacions)

Els inicis de l'Estat liberal 1833 - 1843 Les Regències

Característiques generals d'aquesta etapa:

En aquesta etapa

El poder passa a mans dels liberals

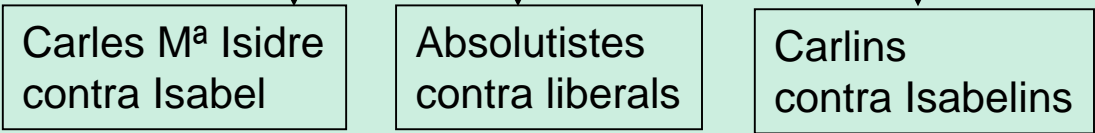
Moderats

Progressistes

Charles V

Esclata el conflicte dinàstic i ideològic: Les Guerres Carlines

Tres guerres

Els inicis de l'Estat liberal 1833 - 1843 Les Regències

1833   **Regència de Maria Cristina**   1839

Època molt moderada (liberalisme incipient)

destaca   **Dirigents**   →   **Cea Bermúdez, Martínez de la Rosa**

Primeres reformes econòmiques   →   **Dissolució dels gremis
Llibertat de comerç**

Primera reforma política

Estatut Reial de 1834

Carta atorgada

Órgans consultius

**Estament de próceres
Estament de procuradores
(sufragi restringit)**

Poder legislatiu per la Corona

**Però la crisi econòmica i
les guerres carlines provoquen
un canvi en el poder**

**Entrada de Mendizábal
(progressista) en el poder (1835)**

Reformes progressistes

Milícies nacionals i abolició de la Mesta

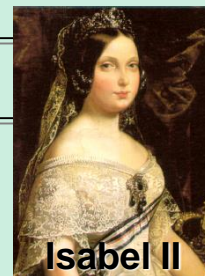
Desamortitzacions (1836)

Constitució de 1837

Els inicis de l'Estat liberal 1833 - 1843 Les Regències

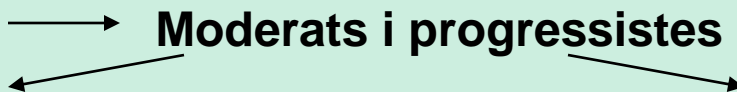

El regnat d'Isabel II (1843-1868)

Els partits liberals

Moderats i progressistes

Sobirania compartida (entre el rei i les corts)

Una obsessió: l'ordre públic

Sufragi censatari (vot molt limitat)

Classes mitjanes, latifundistes, alta burgesia i noblesa

Sobirania nacional (Parlament)

Sufragi restringit, però més ampli

Llibertat de premsa

Milícies nacionals

Limitació del poder de la Corona

Petita burgesia, comerciants, artesans,

Altres partits

Partit demòcrata (1849)

Unió Liberal (1854)

Sufragi universal

Llibertat individual i instrucció pública

Leopold O'Donnell. Eclèctic (moderats i progressistes)

La dècada moderada (1843-1854)

Bienni progressista (1854-1856)

Unió liberal i moderada (1856-1868)

Es caracteritza

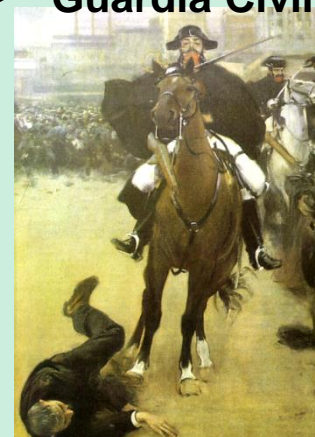
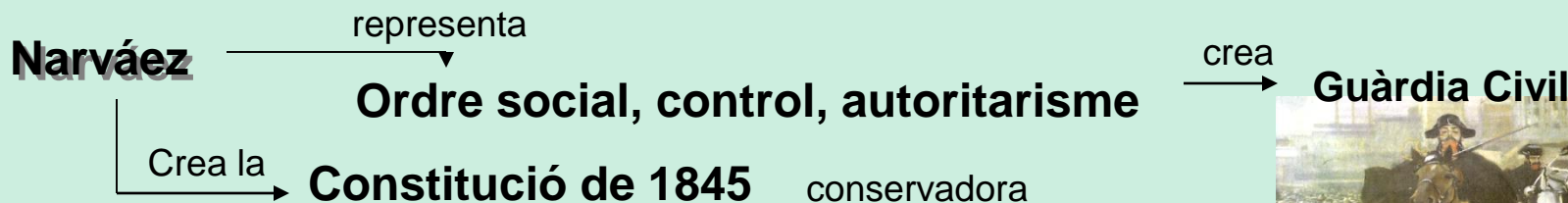
Manipulació electoral, caciquisme i intervenció militar

El regnat d'Isabel II (1843-1868)

Isabel II

La dècada moderada (1843-1854)

Reformes i canvis en l'època dels moderats

Organització administrativa de l'Estat liberal

↓
Creació de províncies i governadors civils

Modernització de l'administració pública (concursos de mèrits i antigüitat)

Millores en la recaptació d'impostos (Mon)

Canvis en l'ensenyament (primària obligatòria, Llei Moyano)

Creació de la Guàrdia Civil i del Codi Penal de 1848.

Llei de ferrocarrils de 1851

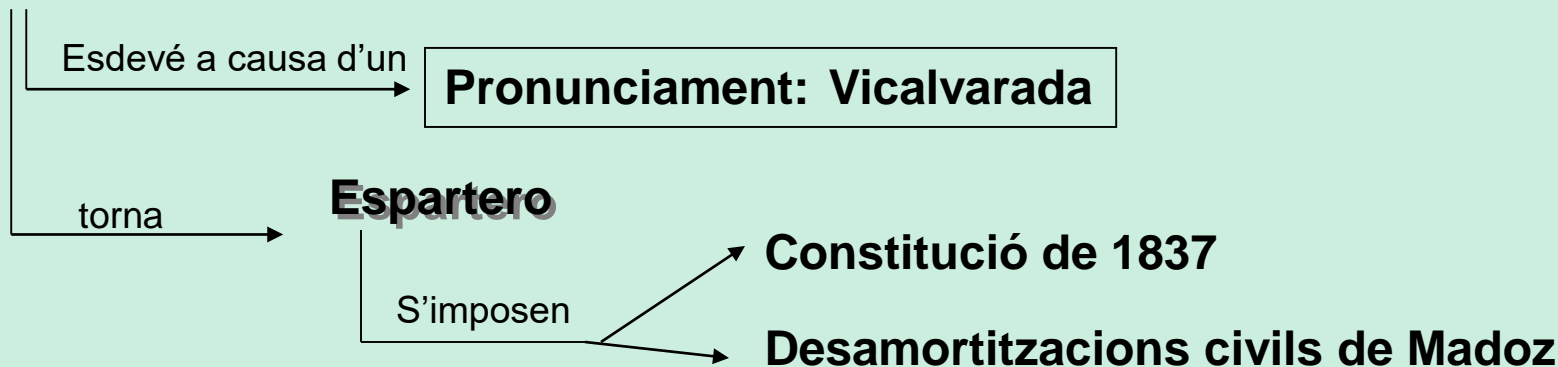
Acords amb l'Església (Concordat de 1851 amb el Vaticà)

El regnat d'Isabel II (1843-1868)

Isabel II

Bienni progressista (1854-1856)

Unió liberal i moderada (1856-1868)

O'Donnell

Característiques de l'època O'Donnell

Constitució de 1845, anul·la desamortitzacions eclesiàstiques, poca llibertat

Extensió del **ferrocarril**, desenvolupament tèxtil català, entitats financeres...

Desprestigi internacional: Mèxic, Perú, Cotxinxina, Marroc... **Guerres i campanyes**

Despeses i **endeutament**: **tensió** social, **revoltes** camperols i nova guerra carlina

Aquesta situació provoca

El pacte d'Ostende (1866)